

ΝΕΟΛΟΓΟΥ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 27.

ΤΟΜΟΣ Β'.

25 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1893.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ.

ΗΡΟΚΛΕΟΥΣ ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΦΟΡΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΙΜΑΙΑΙ ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ
πρὸς τὸν Μαρκήσιον de QUEUX de SAINT-HILAIRE
ἀνέκδοτοι.*

Δ'.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, Μαρτίου 26 1887.

Ἐρίτιμῃ κύριε,

Τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ὑπόθεσις καὶ ὑποκείμενον εἰσὶν αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ καὶ τὰ ἀξιώματα τῶν περὶ τὸν Blass, ὧν ἐμφερόντων καὶ ἐφ' ὧν στηρίζονται λέγοντες καὶ γράφοντες περὶ τῆς γυνσίας προφορᾶς τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς. Καὶ δὴ ἀφ' ἐστίας ἀρχομαι, ἀπὸ τῶν ὀνομασίων, αἷς χαίρουσι χρώμενοι, τὴν μὲν ἔθνικὴν τῶν Ἑλλήνων προφορὰν τῆς ἀρχαίας καλοῦντες ῥεῦχλίνειον, νεοελληνικὴν, προφορὰν τῶν νέων Ἑλλήνων, στρεβλὴν, διεφθαρμένην, κακόνηχον, κακόφωνον, ἀποτρόπαιον καὶ βάρβαρον (abscheuliche und barbarische), τὴν δὲ ἑρασμικὴν, ἑρασμαίαν, εὐνη-

χον, εὐφώνον, ἁρμονικὴν, ἀληθῆ καὶ γυνσίαν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἀπὸ Ὀμήρου μέχρι Πλάτωνος καὶ Δημοσθένους (unsere aussprache ist in allen andern [πλὴν ὀλίγων μικρῶν ἐλλείψεων] punkten des vokalismus fest genug begründet als die wenigstens annähernd wahre und echte nicht etwa nur der Homerischen zeit, sonder der gesammten Blütezeit der griechischen Nation).

Αἱ ὀνομασίαι αὗται ἔχουσι πολὺ μὲν τὸ κωμικόν, πολὺ δὲ καὶ τὸ παράλογον καὶ τῇ ἱστορικῇ ἀληθείᾳ ἀντιβαῖνον, τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν ἀνατρέπουσαι, καὶ τὰ μὲν ἀρχαῖα σοφιστικῶς τῷ τρόπῳ μεταστρέφουσαι εἰς νέα, τὰ δὲ νέα εἰς ἀρχαῖα· πᾶς τις κατανοεῖ διὰ τί ἡ ἑρασμικὴ προφορὰ καλεῖται οὕτως, οὐχ ὅμως καὶ διὰ τί ἡ ἔθνικὴ τῶν Ἑλλήνων προφορὰ καλεῖται ῥεῦχλίνειος, ὥς εἰ ὁ ἀγαθὸς οὗτος ἐλληνιστὴς ἦν ὁ πατὴρ καὶ δημιουργὸς αὐτῆς, ὅς, ὅτε ἡ ἑρασμικὴ φιλολογικὴ αἵρεσις ἀνεφάνη τῷ 1528, οὐκ ἦν ἐν τοῖς ζώσιν, οὐδ' εἶδεν αὐτὴν γιγνομένην, οὐδὲ κατεπολέμησεν αὐτήν, ὅπως ἀντίπαλος τῷ Ἐράσμῳ ὑποκνηθῇ. Τοῦτο ἦν ἀδύνατον· διότι οὐδ' αὐτὸς ὁ πατὴρ τῆς αἵρέσεως ἀναφανδὸν ὑπερήσπιζεν αὐτήν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἐκδοσὶν τοῦ διαβοήτου Διαλόγου Περί ὀρθῆς προφορᾶς τῆς λατινικῆς καὶ ἐλληνικῆς γλώσσης διετέλει διδάσκων τὴν ἀρχαίαν κατὰ τὴν ἐλληνικὴν προφορὰν, μεταπεμφάμενος ἐπίτιπδες Ἕλληνα, ὅπως ἐν τῇ ἀναγνώσει τῶν Ἑλλήνων συγγραφῶν καὶ ἐν τῇ ὁμιλίᾳ ἀκούῃ τὴν γυνσίαν ἐκείνην καὶ πάτριον

*) Ἐν τοῖς ὑπ' ἀριθμ. 7 καὶ 8 τεύχεσι τῆς «Νεολόγου Ἐβδομαδιαίας Ἐπιθεωρήσεως» ἐδημοσιεύσαμεν τὰς ἐπιστολάς δευτέραν καὶ τρίτην ἐξ ὧν ὁ ἀοιδίμος Ἡρακλῆς Βασιλάδης ἔπεμψε τῷ ἀοιδίμῳ ἐλληνιστῇ μαρκησίῳ de Queux de Saint-Hilaire, αἰτησάμεν τὴν γνώμην αὐτοῦ περὶ τοῦ ζητήματος τῆς προφορᾶς τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης. Αἱ ἐπιστολαὶ ἐκεῖναι δύναται νὰ λογισθῶσιν ὡς προεισαγωγὴ εἰς τὸ θέμα. Ἡ τετάρτη δ' ἐπιστολή, ἥς τὴν δημοσίευσιν ποιούμεθα ἀπὸ τοῦ τεύχους τούτου, εἰσέρχεται εἰς αὐτὸ καὶ ἀναπτύσσει τὸ ζήτημα ἀναιρῶσα τὰς δοξασίας τῶν τοῦ Ἐράσμου ὁπαδῶν, ὧν κυριώτατος νῦν ὁ καθηγητὴς τοῦ ἐν Kiel πα-

νεπιστημίου, ἡμέτερος δὲ φίλος κ. Fr. Blass, οὗτινος τὸ περὶ προφορᾶς τῆς ἐλληνικῆς σύγγραμμα θεωρεῖται καὶ εἰνεῖ τὴν τελείαν ἀπολογία τῶν ὑπὲρ τοῦ Ἐράσμου, τοῦτο δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις ὑπ' ὅσιν ἔχει καὶ ὁ κ. Θ. Παπαδημητράκης· ἐν τῇ περισπουδαστῶ καὶ σοφῇ Βασάνῳ τῶν περὶ τῆς ἐλληνικῆς προφορᾶς ἐρασμικῶν ἀποδείξεων (ἐν Ἀθήναις 1889).

Ἐν Σταυροδρομίῳ, τῇ 20 ἀπριλίου 1893.

ὡς αὐτὸς λέγει ἐν τῷ τέλει τοῦ Διαλόγου· ad hoc munus interdum natione Graecum mercede conduxit, licet alioqui parum eruditum. *propter nativum illud et patrium sonum*· ἤτησε δὲ καὶ παρὰ τοῦ φίλου αὐτῷ Ἰ. Λασκάρως ἵνα εἰς Löwen ἑλθὼν τὸ γένος διδάσκαλον πέμψῃ, ὅπως οἱ μαθηταὶ τὴν γυνδίαν τοῦ Ἑλλαννος λόγου προφορὰν ποτισθῶσιν : ut ascisceretur Graecus natus, unde statim *germanam graeci sermonis pronunciationem* imbibant audidores. Εἴπερ ὁ σοφὸς Ὀλλανδὸς διετέλει μέχρι τέλους τοιαῦτα φρονῶν καὶ πράττων πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς γυνδίας τοῦ Ἑλλαννος λόγου προφορᾶς, ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα, διδασκομένη ὡς ζῶσα, εἶχεν ἂν τὴν προσήκουσαν τάξιν καὶ λάμπιν καὶ ἐμελλε μείζονας τῶν γενομένων εὐεργεσίας τοῖς πεπολιτισμένοις τῆς Δύσεως ἔθνεσι παρέξειν. Ταῦτας, ὡς εἶπον καὶ ἐν ταῖς προηγουμέναις ἐπιστολαῖς, ἀνεχαίτιδε καὶ ἐξεμυδένιδεν ὁ διάλογος τῆς ἀρκτου καὶ τοῦ λέοντος, ὁλέθριον κατασκευάσας δηλητήριον κατὰ τῆς γυνδίας τῆς ἑλληνικῆς γλῶσσης προφορᾶς, ἥτις ἀπὸ τῆς Ἀναγεννήσεως ἀρχὴ τοῦ 1528 πύξανε καὶ ἐκραταιοῦτο καὶ ἐν τοῖς ὀχολαίοις τῆς ἐσπερίας Εὐρώπης. « Ἡ τύχη τῆς ἑλληνικῆς φαίνεται καὶ ἐν ταῖς ὀχολαῖς καταδικασθεῖσα· διότι γλῶσσαν ὑπὸ ἐξ ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων ἔτι καὶ νῦν λαλουμένην, βιαίως νεκρὰν κατέστησαν· τί δὴ θαυμαστόν, ἂν νεκρὰ γλῶσσα μικέτι μακρότερον ἐπιζῇ· » Engel.

Οἱ περὶ τὸν Ἑράσμον αἰσθανόμενοι ὅτι οὐδὲν ἐκ τοῦ παρελθόντος ἔχουσι κύρος, διότι ἡ αἵρεσις αὐτῶν ἦν νεοχάλκευτος καὶ νεότευκτος καὶ γνωστὴ ἢ ἀρχή, ἢ καταγωγή, τὸ γένος, ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος τῆς γεννήσεως αὐτῆς (1528), διανοήθησαν ἵνα καὶ τὴν γένεσιν τῆς ἐθνικῆς προφορᾶς, ἣν ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν ἐκάλει γυνδίαν τοῦ Ἑλλαννος λόγου προφορὰν, περὶ τοὺς αὐτοὺς καταβιδάσωσι χρόνους, σύγχρονόν τινα ἑλληνιστὴν κηρύσσοντες ἀρχηγὸν αὐτῆς καὶ πρὸς τοῦτον ἀντιτάσσοντες τὸν Ἑράσμον· καὶ δὴ εὗρον τὸν Ρεῦχλινον, ὃς οὐδὲν ἔγραψε περὶ προφορᾶς, οὐδὲ ἀντίπαλος ἐγένετο ποτε τῷ Ἑράσμῳ, ἀλλὰ μᾶλλον συναγωνιστής, διότι ἀμφῶς ἦσαν ζηλωταὶ καὶ ὁρμητοὶ θεράποντες τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, εἴπερ τινὲς καὶ ἄλλοι πρὸς διὰδοσιν αὐτῶν ἀγωνισάμενοι, οὐδὲ διαφωνήσαντες οὐδαμῶς πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς γυνδίας προφορᾶς τῆς ἑλληνικῆς γλῶσσης, καὶ τοῦ Ἑράσμου, ὡς εἶδομεν, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ρεῦχλίνου ὁμολογοῦντες ὅτι ἡ ἐθνικὴ τῶν Ἑλλαννων προφορὰ γυνδία ἐστίν.

Ἀποδεξαμένων δὲ καὶ τῶν ὁπαδῶν τῆς ἑλληνικῆς προφορᾶς ἐν τῇ Δύσει ἀρχηγόν, λόγῳ εὐγνωμοσύνης καὶ σεβασμοῦ, τὸν Ρεῦχλινον, ἡ ἐθνικὴ προφορὰ κατέστη οὕτως ἐνὸς καὶ μόνου ἀνδρὸς προφορὰ καὶ τοῦτου ξένου, ὁ δὲ ἀγὼν ὑπὲρ τῆς γυνδίας προφορᾶς τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς ἀπέβη πάλιν δύο ἀνδρῶν, Ἑράσμου καὶ Ρεῦχλίνου καὶ τῶν ὁπαδῶν αὐτῶν. Ὁ Δανὸς Henrichsen ἐκτενῆ πρᾶγματιαν ἐκδούς τῷ 1839 κατὰ τῆς ἡμετέρας προφορᾶς ἐπέγραψεν αὐτὴν: *Reuchlinische Aussprache*. Τοσοῦτῳ δὲ κοινόν, ἐν τῇ Δύσει ἐγένετο τὸ ὄνομα καὶ δυνάμεις, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ ἀναγνωρίζοντες τὴν ἀρχαιότητα καὶ τὴν ὁρθότητα τῆς ἐθνικῆς προφορᾶς χροῶνται αὐτῇ· οἷον ὁ περιώνυμος γραμματικὸς Rost λέγων : « Ἡ ὁρθότης τῆς

ρεῦχλινείου προφορᾶς ἀποδείκνυται μέχρι τῆς Χριστοῦ γεννήσεως διὰ τεκμηρίων, ἅπερ ἐν μέρει καὶ εἰς ἀρχαιότερους χρόνους ἀνέρχονται». Καὶ ὁ περιώνυμος φιλέλλην Θείριστος, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Engel χροῶνται τῷ ὀνόματι, ὡς καὶ τῷ ἑτέρῳ, νεοελληνικῇ.

Καίτοι τὸ ὄνομα τοῦ Ρεῦχλίνου σεβαστόν, οὐδεὶς Ἑλλανν περὶ τῆς ἐθνικῆς προφορᾶς λαλῶν, χρῆται τῇ ὀνομασίᾳ ρεῦχλινείῳ, αἰσθανόμενος τὸ ἄτοπον, ὅπερ συνήθως τοὺς ξένους λανθάνει, καὶ αὐτοὺς δὴ τοὺς φιλέλληνας.

Ὁ δὲ ἡμερῶσις Ἑράσμος τί μαθὼν ἢ τί παθὼν ἤλλαξε γνώμην καὶ τὸν πολύκροτον ἐκδούς διάλογον ἀνέθηκε τῇ ἀρκτῇ ἀποδείξαι τίς ἐστὶν ἡ ἀληθὴς καὶ γυνδία τῆς ἑλληνικῆς γλῶσσης προφορὰ, αὐτὸς ὁ πρότερον τὴν ἑλληνικὴν προφορὰν ἀσπαζόμενος καὶ λογοπαίγνια ποιῶν ἐκ τῆς ὁμοίας παρηκνήσεως λατινικῶν καὶ ἑλληνικῶν λέξεων ; οἷον ὁ νέος ἐρωτᾷ, ἐν τινι διαλόγῳ, ἡ δὲ ἡχὼ ἀντηχεῖ·

Juv. Qualia tibi videntur musarum studia ?

Echo Dia.

.	.	.	.	.	invisos
.	.	.	.	.	ἰδως
.	.	.	.	.	eruditionis
.	.	.	.	.	ὄνοις
.	.	.	.	.	episcopi
.	.	.	.	.	κόποι
.	.	.	.	.	astrologi
.	.	.	.	.	λόγοι
.	.	.	.	.	famelici (fameliki)
.	.	.	.	.	λύκοι.

Τίς ὁ αἴτιος τῆς περὶ προφορᾶς μεταβολῆς τῶν φρονημάτων τοῦ Ἑράσμου ; Κατὰ τὸν Βόσσιον, οὐ μνημονεύει ὁ Ἑράσμος Schmidt (ἰδ. Engel die Aussprache des Griechischen σελ. 14—15) ἐκ Παρισίων ἐλθὼν εἰς Löwen ὁ Ἑρρίκος Glareanus καὶ ἐπισκεψάμενος τὸν Ἑράσμον ἀφηγήσατο αὐτῷ πρὸς τοὺς ἀλλοίους, ὅτι ἐν Παρισίοις διατριβούσιν Ἑλλαννὲς τινες λόγιοι, οἵτινες πάνυ διαφόρως ἢ κατὰ τὴν συνήθη προφορὰν τὴν ἑλληνικὴν ἀπαγγέλλουσι, προφέροντες τὸ βῆτα Beta, τὸ η Eta, τὸ αἰ ai (ai), τὸ οἰ oi (oi) κτλ. Ὀλίγον χρόνον παρελθόντος ὁ Ἑράσμος τὸν περιόπτον ἐξέδωκε διάλογον, ὅπως αὐτὸς πατήρ καὶ εὐρετής φημισθῇ τῆς νέας προφορᾶς : ut videretur hujus rei ipse inventor. Ὁ Ἑράσμος Schmidt τὴν τοῦ ὁμωνύμου προφορὰν τῆς ἑλληνικῆς καλεῖ νέαν καὶ ἐξ ἀπάτης παραχθεῖσαν εἰς φῶς· *nota est et fracede memorabili in orbem introducta*· ἐκ τῶν διακτύλων αὐτοῦ ἐξέθορε, λέγει : *e digitis quasi exsurgit*.

Τῆς δὲ ἀπάτης γνωστῆς γενομένης οὐδέποτε ὁ Ἑράσμος οὔτε αὐτὸς τῇ προφορᾷ ταύτῃ ἐκρήσατο, οὔτε τοὺς φίλους, μεθ' ὧν οἰκεῖος ἦν, χρῆσθαι αὐτῇ ἐδίδαξεν : Verum Erasmus cognita fracede, nunquam ea pronuntiandi ratione postea usum, nec amicis quibuscumque familieter vivebat, ut eam observarent, praecepisse. Ὅπως ποτ' ἂν ἔχωσι ταῦτα, εἴτε ἐξ εὐρέσεως ἄλλων, εἴτε ἐξ αὐτοῦ ἐπινοήσας τὴν νέαν προφορὰν συνέγραψε τὸν διάλογον, ὁ διάλογος οὗτος μέγα πῆμα ἐγένετο τῇ ἑλληνίδι φωνῇ καὶ τοῖς ἑλληνικοῖς γράμμασι, διακόψας ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ ὑπὲρ τὰ

τριακόσια καὶ πεντήκοντα ἔτη τὴν ζῶσαν καὶ συνε-
χῆ παράδοσιν. Ὁ διάλογος οὐτε ἐπὶ βαθείαις, ὥς φασί,
διαπρέπει γνῶσεσιν, οὐτε ἐπὶ ὀρθοεπειᾷ, καίτοι ὁ
Ἑρασμος φημίζεται ἐξοχος λατινιστῆς καὶ ἐλλανι-
στῆς, καυχόμενος ὅτι καὶ μεθῶν ἠδύνατο κάλλιον
γράφειν ἐλλαννιστὶ ἢ ὁ Χρυσόστομος, οὗ ὅμως αἱ ὁμι-
λίαι ὑπ' αὐτοῦ μεταφρασθεῖσαι πολλῶν βροίθουσιν ἀ-
μαρτημάτων.

Τὸν περὶ ὀρθῆς προφορᾶς τῆς λατινι-
κῆς καὶ ἐλλαννικῆς γλώσσης διάλογον πάνυ
ὀλίγοι ἀναγινώσκουσι νῦν, οἱ δὲ πλεῖστοι ἐξ ἀκοῆς
μόνον γινώσκουσιν ὅτι τοιοῦτον συνέγραψε διάλογον·
ἢ ἀνὰ γνῶσιν ὅμως ἔσται λίαν ὠφέλιμος δῶρ ἄλλοτε
ἢν ὁλοθρία. Διὸ ὁ Engel (σελ. 98) ἐκφράζει εὐχὴν
«ἵνα ἡ ἐν Παρισίοις ἐδρεύουσα, πανταχοῦ δὲ γῆς
τὰς ἐαυτῆς ἐνεργείας ἐκτείνουσα Association pour
l'encouragement des études Grecques νέαν ποιήσῃται
ἐκδοσὶν τοῦ διαλόγου εὐθνήν καὶ ταύτην παῖσι τοῖς
διδασκάλοις τῶν γυμνασίων διανεμῇ, ὅπως τοῦτά-
χριστον ἅπαξ ἐξ ὅψεως μάθωσι τὴν πρώτην πηγὴν
τῆς ἀρχαίας αὐτῶν ἐλλαννικῆς προφο-
ρᾶς. Ὁ σεβασμὸς πρὸς τὸ ἀρχαῖον ἐκεῖνο εἰδωλὸν
διαλυθῇσεται, ὥστε τοῦ λοιποῦ τὸ «Ἑσμὲν Ἑρα-
σμῖται» μετατραπήσεται εἰς αἰσχύνην».

Καγὼ φρονῶ ὅτι ἡ διάδοσις τοῦ ἐρασμικοῦ διαλό-
γου ἐπανορθώσεται ὅσα πρότερον ἐποίησε κακά, δι-
δάσκουσα πόσον νέον καὶ τεχνητόν ἐστι κατασκευά-
σμα ἢ φημιζομένη ἀρχαία ἐλλαννικὴ προφορὰ τῶν
ἐρασμικῶν· ὁ τρῶσας ἰάσεται. Ἐνταῦθα οὐδὲν
ὑπάρχει ἀντίτυπον, οὐδ' αὐτὸς ἐγὼ ἔχω νῦν, ἀπολέσας
τὴν συλλογὴν Haverkamp ἐν τῇ πυρκαϊᾷ τοῦ 1870.

Ὅσοι ἂν ἀναγνῶσι τὸν διάλογον, ὀρῶντες ἐκ τοῦ
σύνεργου τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν γέννησιν τῆς ἐρασμι-
κῆς προφορᾶς, τοῦτάχριστον, εἰ μὴ τι ἄλλο, αἰσχυν-
θήσονται ταύτην μὲν καλεῖν ἀρχαίαν καὶ γνησίαν,
τὴν δὲ ἐθνικὴν τῶν Ἑλλήνων, νεοἐλλαννικὴν, προ-
φορὰν τῶν νέων Ἑλλήνων, ὥς εἰ ἐγεννήθη χθές,
καθὰ πρῶττον νῦν, ἀλαζονευόμενοι καὶ ἀντιτασ-
σόμενοι ὡς ἀρχαῖοι Ἑλληνες πρὸς τοὺς νέους, ὡς
γνήσιοι πρὸς τοὺς ἐκπεφυλισμένους, ὧν καὶ τὴν
γλώσσαν καὶ τὴν προφορὰν ἐκφραζέουσιν ὡς ἐκφυλα
καὶ ἀποφῶλια τέρατα. Ὁ Blass ἀξιοῖ ὅτι οἱ μὲν ἐρα-
σμῖται ἐν τῇ ἀρχῇ ἴστανται τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐλ-
λανικῆς γλώσσης, οἱ δὲ ρεῦχλίνεοι ἐν τῇ τέλει:
der Erasmianer also stellt sich an den anfang der
Entwicklung, der Reuchlinianer ans Ende. Ἄρα οἱ
ἐρασμῖται εἰσιν ἀρχαιότεροι, ἐν τῇ ἀρχῇ ἰστάμενοι,
οἱ δὲ ρεῦχλίνεοι, τουτέστιν οἱ παραδεχόμενοι τὴν
ἐθνικὴν προφορὰν, Ἑλλαννὲς τε καὶ μὴ, νεώτεροι.

Ἐν τοιαύταις προλήψεσι τριακόσια καὶ πεντήκον-
τα ἔννεα ἔτη μυριάδων νέων ἀνατραφεῖσάν ἐν τοῖς
σχολαίοις τῆς ἐσπερίας Εὐρώπης, οὐδαμῶς θαυμα-
στόν ἐστιν ἂν οἱ πλεῖστοι ἀποφρονησάντες ἐκ τῶν σχο-
λαίων τὰ αἰσχίστα περὶ τῆς ἐθνικῆς τῶν Ἑλλήνων
προφορᾶς φρονῶσιν. Ἡμεῖς, ὅταν ἐρασμικῶν ἀκού-
μεν κατηγορούντων τὴν καθ' ἡμᾶς προφορὰν ἐπὶ
καιροφωνίᾳ, οὔτε ἀποροῦμεν, οὔτε ἐκπλησσομεθα,
καλῶς εἰδότες, ὅτι ταῦτα φρονοῦσι καὶ λέγουσιν,
αἰχμάλωτοι ὄντες τῶν ἰδίων αὐτῶν προλήψεων καὶ
δουλεῖοντες αὐταῖς. Τῶν προλήψεων τούτων ἐπι-
γεννήματά εἰσι καὶ ὅσα ὁ Engel (σελ. 92) περὶ Ἑρα-

σμικῶν λέγει· «Οὐκ ὀλίγοι τῶν Ἑρασμικῶν νομίζου-
σιν, ὅτι ἡ οἰοῖ καὶ αἰαὶ γλώσσα αὐτῶν (hoioi und
aiai sprache) ἐξ ἀρχῆς μέχρι τοῦ νῦν ὑπῆρξε, μέχρι
τῆς εὐρέσεως τῆς νέας Ἑλλάδος· ἢ ἐλλαννικὴ μέχρι
τῶν ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος ἦν νεκρά γλώσσα·
οἱ νότιοι Σλαῦοι καὶ οἱ Ἀλβανοὶ κατέλαβον καὶ κα-
τεῖχον τὴν χώραν, ἥτις Ἑλλάς ἐκλήθη· οὗτοι, ὅπως
ἐνώπιον τῆς Εὐρώπης τὸ πρόσσωπον τῶν ἀπογόνων
διαδραματίσωσιν, εἰδὸς τι ἐλλαννικοῦ ἰδιώματος κα-
τεσκεύασαν· ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῶν βιβλίων τεχνητῶς τὴν
ἀληθεῖ προφορὰν εὐρεῖν οὐκ ἠδύναντο, εὐκολόν τινα
ἐξελέξαντο, καθ' ἣν τὰ πλεῖστα τῶν φωνηέντων καὶ
τὰς πλεῖστας τῶν διψθόγγων προφέρουσιν. Ἐντεῦ-
θεν ὀρῶμενοι οἱ νεότευκτοι οὗτοι Ἑλληνες neuge-
backene Neugriechen, ὡς καλοῦσιν αὐτοὺς τῶν ἐ-
ρασμικῶν τινες, ἐθέλουσι διδάσκειν ἡμᾶς τὴν ὀρθὴν
προφορὰν, ἡμᾶς τοὺς ἀπ' αἰῶνων κατέχοντας αὐτήν».

Ταῦτα, καίπερ γελοῖα καὶ παράλογα, συγγνωστά
εἰσιν, ὅταν παρ' ἀνδρῶν λέγονται οὐδὲν ἀκριβὲς εἰ-
δόντων, οὔτε περὶ τοῦ ἐλλαννικοῦ ἔθνους, οὔτε περὶ
τῆς γλώσσης, οὔτε περὶ τῆς προφορᾶς αὐτοῦ, οὐδὲ
ἀκουσάντων ποτὲ Ἑλλήνων ἀναγινώσκοντος Ἑλλήνα
συγγραφέα· ὅταν ὅμως ἐξοχοὶ φιλόλογοι, οἷος ὁ Blass,
τὴν ἐθνικὴν τῶν Ἑλλήνων προφορὰν καλῶσι βάρβα-
ρον καὶ ἀποτρόπαιον, τί ἂν εἰποῦμεν; ὅτι δεινὸν ἢ
πρόβληψις καὶ πολλῶν κακῶν ἀνθρώπων αἰτία, καὶ
αὐτῶν τῶν σοφωτάτων τὴν γνώμην διαστρέφουσα.

Τούτων ἕνεκα καὶ οὐχὶ χάριν κενῆς λογομαχίας ἐ-
πιμένομεν λέγοντες, ὅτι ἡ ἐπανόρθωσις ὀφείλει γενέ-
σθαι ἀπὸ τῶν ὀνομαδιῶν· διότι τὰ ὀνόματα σκιά τοῦ
ἔργου· ἢ ἐρασμικὴ προφορὰ καλεῖσθω ὅ,τι ἂν ἄλλο
ἐθέλωσιν οἱ Ἑρασμῖται, ἀρχαία ὅμως μηδαμῶς, διότι
νέον ἐστὶ καὶ νεότευκτον εὔρημα· ἢ δὲ ἡμετέρα κα-
λεῖσθω ἐθνικὴ τῶν Ἑλλήνων προφορὰ, ἐλλαννικὴ
προφορὰ, μηδαμῶς δὲ νέα, διότι ἀρχαία ἐστὶ καὶ ἐξ
ἀρχαίων ἥρξατο χρόνων·

οὐ γάρ τι νῦν γε κἀχθές, ἀλλ' ἀείποτε
ζῇ ταῦτα·

διὰ τῆς ζώσης καὶ ἀδιαλείπτου παραδόσεως ἀπὸ γε-
νεᾶς εἰς γενεὰν μεταδιδόμενη καὶ διασωζόμενη.

(Ἀκολουθεῖ).

Ο ΕΝ ΤΟΙΣ "ΗΘΙΚΟΙΣ,, ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ ΤΟΥ ΧΑΙΡΩΝΕΩΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ*

Δ'.

(Ὡς ἂν τις διακρίνειε τὸν κόλακα τοῦ φίλου).

1. Τυφλοῦται τὸ φιλοῦν περὶ τὸ φιλούμενον, ἂν
μὴ τις μαθὼν ἐθισθῇ τὰ καλὰ τιμᾶν καὶ διώκειν
μᾶλλον ἢ τὰ συγγενῇ καὶ οἰκείᾳ.

2. Αὐτὸς αὐτοῦ κόλαξ ἕκαστος ὢν πρῶτος καὶ
μέγιστος οὐ χαλεπῶς προσίεται τὸν ἔξωθεν ὢν οἶε-
ται καὶ βούλεται μάρτυν ἅμ' αὐτῷ καὶ βεβαιωτὴν
προσγιγνώμενον· ὁ γὰρ λοιδορούμενος φιλοκόλαξ σφό-

*) Ἰδε ἀριθ. 26, σελ. 502—504.